

PATVIRTINTA

Vilniaus Gedimino technikos universiteto
inžinerijos licėjaus direktoriaus
2019 m. kovo 12 d.
įsakymu Nr. V- 126

VG TU INŽINERIJOS LICĖJAUS SAVIŽUDYBIŲ RIZIKOS VALDYMO (ALGORITMO) TVARKOS APRAŠAS

I. SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. VGTU inžinerijos licėjaus (toliau – licėjus) savižudybių rizikos valdymo (algoritmo) tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas), parengtas vadovaujantis „Vilniaus miesto Savižudybių prevencijos 2016-2019 metų strategija“, patvirtinta Vilniaus miesto Savivaldybės tarybos 2016 m. balandžio 19 d. sprendimu Nr.1-1414 bei Vilniaus miesto savivaldybės savižudybių rizikos valdymo algoritmu, patvirtintu Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. gegužės 10 d. įsakymu Nr. 30-1073.

2. Tvarkos aprašo paskirtis – sukurti licėjeje bendrą savižudybių rizikos valdymo sistemą, leidžiančią laiku atpažinti asmenis, turinčius minčių apie savižudybę, ketinantiems nusižudyti, suteikti skubią pagalbą, o nusižudžiusiųjų artimiesiems suteikti specializuotą pagalbą.

3. Tvarkos aprašas apima:

3.1. rizikos atpažinimo valdymą;

3.2. skubią pagalbą;

3.3. pagalbą, ketinančiųjų nusižudyti ir/ar nusižudžiusiųjų artimiesiems.

4. Asmenys, kurie turi savižudybės riziką, skirstomi į:

4.1. asmenis, turinčius minčių apie savižudybę;

4.2. asmenis, ketinančius nusižudyti: asmenis, pradėjusius savižudybės veiksmus (iškilusi grėsmė gyvybei), ir (ar) asmenis, kurie, bandydami nusižudyti, save susižalojo ir kuriems reikalinga būtinoji medicinos pagalba;

5. Tvarkos apraše naudojamos sąvokos:

5.1. **savižudybės rizika** – tai potenciali tikimybė, kad asmuo nusižudys;

5.2. **rizikos atpažinėjas** – bet kuris asmuo licėjeje, kuris pastebėjo kito asmens savižudybės riziką;

5.3. **pagalbos teikėjai** – licėjaus socialiniai darbuotojai, psichologai ir sveikatos priežiūros specialistas (VGTU inžinerijos licėjaus administracijos paskyrimu);

5.4. **emocinė parama** – empatija, rūpinimasis, domėjimasis ir padėsinimas;

5.5. **psichosocialinė pagalba** – pagalba asmenims, išgyvenantiems krizę ar patyrusiems traumuojančius emocinius išgyvenimus (ligas, netektis, skyrybas ir kt.);

5.6. **rizikos atpažinimas savižudybių rizikos valdymo atveju** – pastebėjimas, kad asmuo galvoja apie savižudybę ir asmens identifikavimas kaip reikalaujančio tolimesnės savižudybių prevencijos intervencijos;

5.7. **skubi savižudybių rizikos valdymo pagalba** – trumpalaikė pagalba, kuri apima emocinę paramą ir kuria siekiame užtikrinti, kad asmuo nenusižudys ar nesukels grėsmės savo sveikatai ir gyvybei dabar pat;

5.8. **tęstinė savižudybių rizikos valdymo pagalba** – ilgalaikė pagalba, kuri apima problemų, vedančių prie ketinimo nusižudyti, sprendimą. Tai gali būti tiek su psichika susiję sunkumai, tiek socialinės problemos;

5.9. **savęs žalojimas** – sąmoningai atliekami veiksmai, nukreipti prieš save, siekiant sukelti skausmą, bet nesiekiant mirties;

5.10. **savižudybė** – sąmoningas savo gyvybės nutraukimas, mirtis, išstinkanti tyčia save sužalojus;

5.11. **savižudiškas (suicidinis) elgesys** – savižudybė, bandymas nusižudyti, tyčinis savęs žalojimas, siekiant mirties;

5.12. **tariamoji savižudybė, suicidinė manipuliacija** – savanoriškas, valingas, mirties nesukeliantis elgesys, kuriuo siekiama ne pasitraukti iš gyvenimo, bet sulaukti norimų savo socialinės ar kitokios padėties permainų.

II SKYRIUS

RIZIKOS ATPAŽINIMO VALDYMAS

6. Rizikos atpažinimo valdymas skirstomas į:

6.1. rizikos atpažinimo valdymą asmenims, turintiems minčių apie savižudybę;

6.2. rizikos atpažinimo valdymą asmenims, ketinantiems nusižudyti; asmenims, pradėjusiems savižudybės veiksmus (iškilusi grėsmė gyvybei), ir /ar asmenims, kurie, bandydami nusižudyti, save susižalojo ir kuriems reikalinga būtinoji medicinos pagalba.

7. Rizikos atpažinimo valdymo veiksmai asmenims, turintiems minčių apie savižudybę, skiriasi priklausomai nuo to, kur savižudybės rizika yra atpažįstama.

III SKYRIUS

RIZIKOS ATPAŽINIMO VALDYMAS LICĖJUJE ASMENIMS, TURINTIEMS MINČIŲ APIE SAVIŽUDYBĘ

8. Atpažinėjo funkcijos (remiantis Vilniaus visuomenės sveikatos biuro parengta SAFETALK mokymų programa):

8.1. pastebėti veiksmus (pasikeitęs elgesys; būdingas neatsargumas ir aplaidumas);

8.2. pajauti emocijas (nusivylimas, beviltiškumas, apatija, gėda);

8.3. tiesiogiai paklausti asmens apie jo mintis ir/ar ketinimus nusižudyti;

8.4. išklausti, kaip asmens dabartinis elgesys, išgyvenimai ir jausmai gali turėti įtakos jo savijautai ir norui gyventi; atkreipti dėmesį, jei asmuo teigia, kad jaučiasi vienišas, našta kitiems, nemato tikslo, jaučia norą ištrūkti;

8.5. užtikrinti saugumą ir palaikymą, kol bus prieinama ir gauta tolesnė pagalba.

9. Bet kuris licėjaus darbuotojas, atpažinęs mokinį ar darbuotoją, turintį minčių apie savižudybę, nedelsiant informuoja licėjaus pagalbos teikėjas.

10. Pagalbos teikėjas, gavęs informaciją apie mokinį ar darbuotoją, turintį minčių apie savižudybę:

10.1. suteikia mokiniui ar darbuotojui emocinę paramą;

10.2. informuoja mokinio tėvus/globėjus ar darbuotojo artimuosius;

10.3. informuoja licėjaus administraciją;

10.4. gavęs tėvų/globėjų sutikimą organizuoja mokiniui ar darbuotojui psichologinę pagalbą licèjuje;

10.5. jei licėjaus psichologas įvertina, kad mokiniui ar darbuotojui reikalinga psichikos sveikatos centro (toliau – PSC) specialisto pagalba, licėjaus pagalbos teikėjas susisiekiama su mokinio tėvais/globėjais ar darbuotojo artimaisiais ir informuoja apie psichologinės pagalbos galimybes ir suderina, kaip ir kada tėvai/globėjai ar artimieji kreipsis į PSC.

Gavęs raštišką tėvų/globėjų sutikimą, licėjaus psichologas susisiekiama su PSC ir užregistruoja mokinį psichikos sveikatos specialisto konsultacijai bei palaiko kontaktą su tėvais/globėjais ir PSC dėl tolimesnės vaiko būklės;

10.6. jei tėvai/globėjai ar darbuotojo artimieji atsisako pagalbos PSC, pagalbos teikėjas informuoja vaiko tėvus/globėjus ar darbuotojo artimuosius apie alternatyvias psichosocialinės pagalbos galimybes Vilniaus mieste;

10.7. jei nepavyksta susisiekti su mokinio tėvais/globėjais, pagalbos teikėjas informuoja vaiko gyvenamosios vietos Vaiko teisių apsaugos skyrių.

IV SKYRIUS

RIZIKOS ATPAŽINIMO VALDYMAS LICÉJUJE ASMENIMS, KETINANTIEMS NUSIŽUDYTI

11. Asmenims, pradėjusiems savižudybės veiksmus (iškilusi grėsmė gyvybei) :

11.1. Jei mokinys ar darbuotojas yra pradėjęs savęs žalojimo veiksmus, mėgindamas nusižudyti (iškilusi reali grėsmė gyvybei), rizikos atpažinėjas skambina Bendrajam pagalbos centrui telefonu 112 ir vykdo Bendrojo pagalbos centro nurodymus.

12. Asmenims, kurie, bandydami nusižudyti save, susižalojo ir kuriems reikalinga būtinoji medicinos pagalba:

12.1. Jei mokinys ar darbuotojas, mėgindamas nusižudyti susižaloja ir jam reikalinga būtinoji medicinos pagalba, rizikos atpažinėjas, prieš pradėdamas teikti pirmąją pagalbą, įvertina situaciją, galimus pavojus ir imasi visų įmanomų situaciją atitinkančių atsargumo priemonių bei kviečia greitąją medicinos pagalbą (toliau - GMP).

12.2. Jei mokinys yra nepilnametis, rizikos atpažinėjas nedelsiant informuoja mokinio tėvus/globėjus.

13. Rizikos atpažinėjas informuoja atsitikus įvykiams, nurodytiems šio Tvarkos aprašo 11 ir 12 punktuose, nedelsiant informuoja ir licėjaus administraciją.

V SKYRIUS

PAGALBA KETINANČIŲJŲ NUSIŽUDYTI AR NUSIŽUDŽIUSIŲJŲ ARTIMIESIEMS

14. Kai mokinys ar darbuotojas ketina nusižudyti (iškilusi grėsmė žmogaus gyvybei) ar po asmens nusižudymo, į įvykio vietą kviečiamos specialiosios tarnybos, kurios, užtikrinusios reikiamą pagalbą, privalo informuoti artimuosius apie psichosocialinės pagalbos galimybes Vilniaus mieste (informacija, kur kreiptis pagalbos, kuri pateikiama šio Tvarko aprašo priede) ir perduoti informacinį lankstinuką.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

15. VGTU inžinerijos licėjaus vadovas yra atsakingas už VGTU inžinerijos licėjaus savižudybių rizikos valdymo tvarkos aprašo nustatytų veiksmų organizavimą.

16. Su licėjaus savižudybių rizikos valdymo (algoritmo) tvarkos aprašu, patvirtintu direktoriaus įsakymu, pasirašytinai supažindinami visi licėjaus darbuotojai.

17. Šio Tvarkos aprašo priede nurodytos Psichosocialinę pagalbą teikiančios įstaigos Vilniaus mieste.

Vilniaus Gedimino technikos universiteto
inžinerijos licėjaus
savižudybių rizikos valdymo (algoritmo)
tvarkos aprašo
Priedas

PSICHOSOCIALINĘ PAGALBĄ TEIKIANČIOS ĮSTAIGOS VILNIAUS MIESTE

Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas	Kontaktai
<i>Psichikos sveikatos priežiūros paslaugas teikiančios įstaigos</i>		
1.	VšĮ Antakalnio poliklinika	Antakalnio g. 59 Registatūros tel. (8 5) 234 7486 Faks. (8 5) 234 7160 info@antakpol.com
2.	VšĮ Karoliniškių poliklinika	L. Asanavičūtės g. 27A Tel (8 5) 245 8417, faks. (8 5) 244 5117 kgp@is.lt , karolpsc@gmail.com
3.	VšĮ Lazdynų poliklinika	Architektų g. 17 Tel. (8 5) 244 4670, faks. (8 5) 244 4912 info@lazdynupol.lt
4.	VšĮ Naujosios Vilnios poliklinika	V. Sirokomlės g. 8 Tel. (8 5) 260 6878, faks. (8 5) 260 6877
5.	VšĮ Centro poliklinikos Vytenio filialas	Kauno g. 37/59 Tel. (8 5) 233 5124 vytenis.info@pylimas.lt
6.	VšĮ Šeškinės poliklinika	Šeškinės g. 24 Tel. (8 5) 252 5788 faks. (8 5) 250 2021 seskines@poliklinika.lt
7.	VšĮ Naujininkų poliklinika	Dariaus ir Girėno g. 14 Tel. (8 5) 216 4437, faks. (8 5) 216 6830 naupol.s@is.lt
8.	VšĮ Vilniaus rajono centrinė poliklinika	Laisvės pr. 79 Tel. (8 5) 247 6996, faks. (8 5) 238 8128 vrsp@zebra.lt
9.	VšĮ Justiniškių šeimos gydytojų kabinetas	Taikos g. 95-24 Tel. (8 5) 244 7208
10.	VšĮ Vilniaus psichoterapijos ir psichoanalizės centras	Ažuolyno g. 5A Tel. (85) 260 7636 centre@psychoterapy.lt
11.	UAB Karoliniškių šeimos klinika	L. Asanavičiūtės g. 20/2 Tel. (8 5) 244 6849, faks. (8 5) 244 3901
12.	VšĮ Žirmūnų psichikos sveikatos centras	Žirmūnų g. 67A Tel./faks. (8 5) 2779496
13.	UAB Žvėryno klinika	Elnių g. 27/28 Tel./faks. (8 5) 272 2082
14.	UAB Vilniaus sveikatos namai	Povilaičio g. 18 Tel. (8 5) 240 0401, (8 5) 278 4382

15.	VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikų Šeimos medicinos centras	Santariškių g. 2 Tel. (8 5) 236 5115, (8 5) 236 5329 Faks. (8 5) 2365111
16.	VšĮ Antakalnio psichiatrijos konsultacijų centras	Antakalnio g. 86 Tel./ faks. (8 5) 270 9848 apkc@bnk.lt
17.	VšĮ Vilniaus miesto klinikinės ligoninės Antakalnio filialas	Antakalnio g. 124 Tel. (8 5) 234 2371, faks. (8 5) 2343482 yual@aiva.lt
18.	Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijos Medicinos centro Vilniaus filialas	Dainavos g.5 Tel (85) 271 8589, faks. (85) 249 7506 poliklinika@vrm.lt
19.	UAB Medicinos paslaugų centras	Vydūno g. 19 Tel. (8 5) 240 9562 vyduno20@gmail.com ; grimlina@gmail.com
20.	UAB Saulėtekio klinika	Antakalnio g. 38-33 Tel. (8 5) 210 5488, (8 5) 234 4069 sauletekis38@yahoo.com
21.	UAB InMedica	L.A sanavičiūtės g. 20 Tel. (8 5) 244 6849
<i>Anoniminę psichologinę pagalbą teikiančios įstaigos</i>		
22.	VšĮ Krizių įveikimo centras	Antakalnio g. 97 Mob. 8 640 51555 info@krizesiveikimas.lt
23.	VšĮ Antakalnio poliklinika (psichologo konsultacijos teikiamos darbo dienomis)	Antakalnio g. 59 Registratūros tel. (8 5) 234 7486 Faks (8 5) 234 7160 info@antakpol.lt
24.	VšĮ Centro poliklinika (psichologo konsultacijos teikiamos savaitgaliais)	Savaitgaliais Kauno g. 37/59 Tel. (8 5) 233 5124 vytenis.info@pylimas.lt
<i>Pagalbos sau grupės nusižudžiusių artimiesiems organizuojanti įstaiga</i>		
25.	Asociacija „Artimiams“	www.artimiams.lt laukiam@artimiams.lt
<i>Dvasinę pagalbą teikianti įstaiga</i>		
26.	Vilniaus arkivyskupijos Caritas	Odminių g. 12 Mob. 8 655 02 242 www.vilnius.caritas.lt info@vilnius.caritas.lt
<i>Pagalbą telefonu ir internetu teikiančios įstaigos</i>		
27.	VšĮ „Vaikų linija“	Tel. 116111 I-VII 11.00-21.00 www.vaikulinja.lt
28.	Paramos fondas „Jaunimo linija“	Tel 8 800 28 888 0.0-24.00 www.jaunimolinija.lt
29.	Vilties linija (suaugusiesiems)	Tel 116123 0.0-24.00 vilties.linija@gmail.com
30.	Pagalbos moterims linija	Tel. 8 800 66 366 I-V 10.00 – 21-00 pagalba@moteriai.lt
31.	Linija Doverija (pagalba teikiama rusų kalba)	Tel 8 800 77 277 I-V 16.00 – 20.00
32.	Sidabrinė linija (senjorams)	Tel 8 800 80 080 I -V 8.00- 20.00 pasikalbėkime@sidabrinelinija.lt

